

הפלישה לאוקראינה

עמודים 17-10

זה הדבר

פועלי כל הארצות התאחדו!

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 9 / 2 במארס 2022

שוויון ולא פחות

נמוכים ולדיוור זול ובר-השגה. הנשים הערביות-פלסטיניות סובלות, נוסף לדיכוי המעמדי והמגדרי, גם מדיכוי לאומי. דיכוי זה בא לידי ביטוי, בין היתר, בהריסת בתים ובמניעת איחוד משפחות ערביות-פלסטיניות.

נשים יהודיות וערביות-פלסטיניות הן שותפות פעילות במערכות הציבוריות נגד המדיניות של ממשלת בנט-לפיד - הרחבת התנחלויות וצעדי סיפוח. האינטרס של הנשים הישראליות והפלסטיניות הוא השגת שלום צודק שבמרכזו סיום הכיבוש וכינון מדינה פלסטינית עצמאית בקווי ה-4 ביוני 1967, שבירתה ירושלים המזרחית, בצד ישראל.

מק"י שבה ומציינת, כי המאבק לשוויון האשה הוא חלק בלתי-נפרד מהמערכה להגנת החירויות הדמוקרטיות ונגד אפליה וכפייה דתית-פונדמנטליסטית. ביום האשה 2022 מדגישה מק"י את הערכתה הרבה לחברותיה הוותיקות והצעירות, לפעילות בחד"ש ובתנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י), לכלל הנשים שוחרות השלום והשוויון, כמו גם לפעילות באיגודים המקצועיים, בארגוני הסביבה ובארגונים לצדק חברתי.

מק"י הייתה ותמשיך להיות שותפה פעילה בכל מערכה ציבורית שמטרתה: שוויון האשה ולא פחות.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) רואה במערכה נגד כל צורות האפליה והקיפוח של נשים ובחתימה לשוויון האשה בכל התחומים נדבך מהותי במערכות החברתיות והפוליטיות.

מערכה זו הניבה תוצאות חלקיות חשובות: עלתה המודעות הציבורית לנושאים כמו אפליית נשים בקידום בעבודה, רצח נשים, עבירות מין והטרדה מינית. אך עדיין נמשכת אפליית הנשים לרעה בשכר, במציאת עבודה, בייצוג בכנסת, ברשויות המקומיות ובמוסדות נבחרים אחרים, ובביצוע המטלות המשפחתיות.

נשים הן רוב המועסקים בעבודות חלקיות וזמניות, בהעסקה קבלנית, בקרב מקבלי שכר המינימום ולמטה ממנו. ביוזמת הממשלה, אושרה בשנה שעברה, במסגרת חוק ההסדרים, העלאה הדרגתית של גיל הפרישה לנשים ל-65. אך העלאה זו מבוצעת מבלי להבטיח רשת הגנה הולמת של תעסוקה ושכר לנשים מבוגרות.

שירותים ציבוריים שנשים הן רוב העובדים בהם ורוב הצרכנים שלהם, כמו חינוך ובריאות, רווחה, שירותים לקשיש – מתמודדים עם מדיניות ממשלתית של הפרטה ושל קיצוצים בתקציב. נשים בכלל, ונשים חד-הוריות בפרט, זקוקות לדיוור ציבורי בדמי שכירות

מכתבים למערכת

בואו להפגין בשייח' ג'ראח

לאחרונה שוב קיבלנו הוכחה לכוח ההרסני של גורמים קיצוניים להבעיר את האזור כולו. איתמר בן גביר, חבר כנסת ממפלגת הציונות הדתית ואיש הימין הכהניסטי, החליט שהמתיחות בין פלסטינים ומתנחלים בשכונת שייח' ג'ראח היא הזדמנות מצוינת בשבילו להיכנס לתמונה.

בכלל, בכל מקום שישנו מתח בין יהודים וערבים ונראה שמספיק גפרור אחד כדי להבעיר את השטח, אפשר למצוא את בן גביר. לפני חודש גם שנת השמיטה שאנחנו נמצאים בעיצומה לא עצרה אותו מלהגיע לנטיעות בנגב כדי לתקוע אצבע בעין של הברדואים. לפני חודשיים היה זה במצעד "הפגנת נוכחות יהודית" בעיר לוד.

נראה שבן גביר לא יעצור עד שנראה הסלמה ביטחונית כמו בחודש מאי האחרון. גם אז הוא התיישב בשייח' ג'ראח, הקים בה "לשכה" ועשה הכל כדי לעורר מהומות ולקבל זמן מסך. חייבים להודות באמת: לא פחות מאשר לנתניהו, שהכניס את בן גביר לכנסת, התקשורת היא זאת שנותנת לו את הכוח להמשיך.

איכשהו, חבר כנסת זוטרי מהאופוזיציה, שלא רשם לעצמו עד כה הישגים פרלמנטריים, מצליח לצוד פעם אחר פעם את תשומת לב התקשורת. במהדורות של הערוצים הגדולים כבר יודעים שבן גביר שווה רייטינג. זה מצב של "וויין וויין" לצדדים המעורבים: בן גביר מצידו מרוצה מהסיקור והתקשורת מצידה מרוצה מהאקשן ומהכותרות. אבל מי שנפגע הוא אנחנו, הציבור הישראלי.

אנחנו נפגעים פעמיים: פעם אחת כשבמקום לדווח לנו בצורה יסודית מה קורה בשייח' ג'ראח, מראים לנו את בן גביר נאבק עם תושבים מקומיים ועם שוטרים; ופעם שנייה כשבן גביר נעשה לגיטימי יותר עם כל שידור. הוא כבר לא הפוליטיקאי המסוכן שמטיף לגזענות ולאלימות, אלא חבר כנסת שובב, בלגאניסט, אבל כזה שנלחם על עקרונותיו. הדעות שלו – גזעניות, אלימות וקיצוניות – מקבלות מקום של כבוד בסלון של כולנו והופכות מינסטרים של הימין.

נסו לחשוב מתי בפעם האחרונה סיפרו לכם מה באמת קורה שם, בשייח' ג'ראח? על מה באמת המאבק, ומדוע המדינה מפנה משפחות מבתייהן? לרוב זה לא קורה. הארגון "עיר עמים", הפועל בסיוע הקרן החדשה לישראל, עוקב אחר המציאות הירושלמית מקרוב: "מזה שנים פועלות תנועות מתנחלים בגיבוי מלא של המדינה, כדי לגרש משפחות פלסטיניות מביתן וליישב יהודים במקומן. הטענה של המתנחלים היא שהבתים היו בבעלות של יהודים לפני 48'. החוק עובד לטובתם: בניגוד למתנחלים, לפלסטינים בירושלים אין שום חוק שיאפשר להם לדרוש בתים שהיו בבעלותם לפני 48', במערב ירושלים, ביפו או בחיפה. החזרת הבתים היא במעמד חד צדדי – ליהודים בלבד".

לכן, בואו להפגין למען צדק לשייח' ג'ראח. בנוכחות במקום ולא בתיווך התקשורת, זו ההופכת את בן גביר לגיבור תרבות, תוכלו לראות באמת מה קורה.

מיקי גיצין, מנכ"ל הקרן החדשה לישראל

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

בנט מצא סוף-סוף מי אחראי ליוקר המחיה

"ראש הממשלה נפתלי בנט התייחס בפתח ישיבת הממשלה לעליית המחירים של שורת מוצרים במשק, וגם לבדיקות 'ידיעות אחרונות' בנוגע למחירי מנות הפלאפל ואונוי ההמן לקראת פורים. 'עכשיו, כשהחיים חוזרים למסלולם, זה הזמן לחבר בין שתי הנקודות: צריך למתוח קו בין הנתונים המצוינים של הכלכלה הישראלית לבין המחיר של מנת פלאפל או אונוי ההמן', אמר בנט. 'לא ייתכן שבמשך כל כך הרבה שנים כל כך קשה לאזרחי ישראל לסגור את החודש. צריך להקל על יוקר המחיה'".

"ידיעות אחרונות", 21.2

קומוניסט תומך סרבנות מטפל במשבר האקלים

"דב חנין, ממפלגת חד"ש שהיא גם קומוניסטית, וגם בואו נאמר – מפלרטטת עם חיבה והבנה לטורוריסטים ערבים, מחליק בגרון כמו שמפניה עם קוויאר. האיש תומך בזכות שיבה, מוגבלת אמנם, אבל תומך, וראו זה פלא: מונה בלי שום בעיה על ידי הנשיא הרצוג ליו"ר פורום האקלים הישראלי, כי אין דמות מקובלת, מאחדת, ושווה לכל נפש כמו קומוניסט בפנסיה תומך סרבנות".

עיריית לינור, "ישראל היום", 17.2

זכויות פנסיה עפ"י "ישראל היום"

"פנינה פיילר, במסגרת זכויות הפנסיה של קומוניסטים אנטי-ישראלים, זכתה גם בסרט דוקומנטרי חשוב בבימויים של דליה מבורך ודני דותן (2010). משהו מהמסורת הסטליניסטית המפארת של סרטי לאה צמל ודב חנין".

אמנון לורד, "ישראל היום", 17.2

לביבי היו כרטיסים לסרט "בלתי נראה"

"אלפי איש התכנסו ברחבת תיאטרון 'הבימה' בתל אביב להפגנת ענק נגד הממשלה, בדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק את הטענות שפורסמו בשבועות האחרונים על ציתות לכאורה שביצעו במשטרה בניגוד לחוק באמצעות תוכנת פגסוס לעשרות אזרחים. ראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו, שביממות האחרונות קרא כמעט בכל מדיה אפשרית שלו לציבור להגיע ולהשתתף בהפגנה, ואף הבטיח 'הפתעה', לא נכח הערב לאכזבת הנוכחים. הוא הסביר בנאום – המשודר – שלא יכול היה להגיע ולהשתתף מסיבות שאינו יכול לפרט".

יוני גבאי, אתר "כיכר השבת", 18.2

השר ממפלגת העבודה בשירות הכיבוש...

"שישי מתוח בירושלים: השר לביטחון פנים עומר בר-לב התקשר לחברי הכנסת מוסי רו ועופר כסיף והפציר בהם לא להגיע היום להפגנה בשייח' ג'ראח".

ציץ של העיתונאי ישראלי פריי, 18.2

...ותשובה קומוניסטית הולמת

"אכן השר לביטחון פנים התקשר, אבל סירבתי".

"ח"כ עופר כסיף (חד"ש - הרשימה המשותפת), 18.2

המקורות של יום האישה בעולם ובישראל

מיום המציין מאבק לעוד מועד בלוח השנה הקפיטליסטי המוקדש לצרכנות ולמסחר. המוקד הועבר ממחאה נגד הניצול המעמדי והמדיניות המיליטריסטית לעיסוק בהישגים אינדיבידואליים ולחגיגה של דמות האישה, על מאפייניה השטחיים ביותר. לא במקרה, במקום לציון ב-8 במרס את המשך מאבקן של הפמיניסטיות והמהפכניות מראשית המאה העשרים ואת השאיפה לשנות סדרי עולם מפלים ומדירים, מעניקים מקומות העבודה מארזי שי וסדנאות תדמית; חברות פרסום פונות אל נשים כצרכניות ומעודדות אותן לצרוך בושם, תכשיטים ובגדים; והתקשורת מלאה בסיפורי הצלחה נשיים, שנועדו לטעת בנו את התחושה של "הכל בסדר".

יום האישה רלוונטי מתמיד

בפועל, הסוגיות שהעסיקו את הסוציאליסטיות של תחילת המאה ה-20, ממשיכות להשפיע על חייהן של רכבות נשים גם בימינו. מגפת הקורונה הציבה בפנינו עובדה בלתי מעורערת: האוכלוסיות המוחלשות, ובהן נשים, הן הראשונות להיפגע בעתות משבר. רוב מוחלט של מקרי האלימות במשפחה הם כלפי נשים, כאשר יותר מחצי מהנרצחות בישראל הן ערביות. לכן עדיין, חייב המאבק הפמיניסטי להיאבק נגד ריקון יום האישה מתכניו הפוליטיים והחברתיים. ביטוי מסחרי ושטחי ליום האישה חוטא למאבקן של הנשים המהפכניות בעולם ובארץ, שנלחמו לא על כוח פוליטי שווה לבנות המעמד השליט – אלא למען חברה שוויונית.

המאבקים הסוציאליסטיים של המאה העשרים היו חיוניים במערכה למען זכות הבחירה לנשים, ואף תרמו את חלקם להישגים רבים שלא קשורים בנשים בלבד: קיצור יום העבודה לשמונה שעות, עיגון של ימי מנוחה בחוק, הוצאה מחוק לחוק של עבודת ילדים, הקמת מערכות חינוך ובריאות ציבוריות. ועוד.

כיום, יותר מתמיד, עלינו ללכת בדרכן של הפמיניסטיות הסוציאליסטיות שייסדו את יום האישה לפני יותר ממאה שנה. כפמיניסטיות בישראל, עלינו לפעול יחד, יהודיות וערביות, נגד דיכוי ואפליה מכל סוג, נגד מערכת כלכלית נצלנית, נגד הכיבוש המשחית ונגד הפטריארכיה הדכאנית. עכשיו יותר מתמיד, כוחנו באחדותנו!

דוריאל לונקה ואורי כגן

יום האישה בתל אביב

רוצות ללמוד עוד על ההיסטוריה המהפכנית של יום האישה בעולם ובישראל? חד"ש ומק"י תל אביב מזמינות אתכן ואתכם לערב שיחה ודין על ההיסטוריה של יום האישה, ועל המאבקים הפמיניסטיים לאורך המאה העשרים ששינו את פני ההיסטוריה.

נדבר על השינוי שמנסה הממסד לחולל באופיו של יום האישה. נשוחח על פמיניזם, מאבקים ומהפכות בערב שמוקדש כולו ליום האישה מזווית היסטורית-ביקורתית.

האירוע יתקיים ביום חמישי, 10.3, בשעה 19:00 במועדון הגדה השמאלית – אחד העם 70, תל אביב.

כמו כן, ב-8.3 בשעה 11:45 תתקיים באוניברסיטת תל אביב הפגנת תמיכה במאבקן של עובדות הניקיון, ביוזמת "כוח לעובדים" ותא הסטודנטים של חד"ש.

ראשיתו של יום האישה הבינלאומי במפנה המאות ה-19 וה-20, במאבקן של נשים סוציאליסטיות למען זכות הבחירה ולשוויון חברתי כולל. מדוע היום, יותר ממאה שנה מאז צוין לראשונה יום האישה, הפך ה-8 במרס מזוהה עם הנחות על בגדים ותכשיטים, עם ימי גיבוש וסדנאות סטיילינג?

ב-8 במרס 1908 צעדו כ-15,000 נשים בניו יורק בדרישה לזכות הצבעה אוניברסלית ולחקיקה סוציאלית להגנה על זכויות עובדים. בשנת 1911 הכריזו כנס הנשים הסוציאליסטיות באירופה על יום בינלאומי לציון מאבקן של נשים לשוויון זכויות כלכלי ופוליטי. ב-19 במרס של אותה שנה ציינו לראשונה מיליוני נשים ברחבי העולם את יום האישה הבינלאומי בצעדות ובהפגנות.

ערב מלחמת הראשונה זוהה יום האישה עם מאבקן של תנועות סוציאליסטיות ואנטי-מיליטריסטיות דרישותיהן של הנשים לשוויון זכויות ולחברה הוגנת הוצגו בידי השלטונות כפעילות חתרנית. פמיניסטיות סוציאליסטיות נאבקו נגד ההתחמשות של ארצותיהן.

מאבקי הנשים באותה תקופה היו כוח משמעותי בהתנגדות למלחמת העולם הראשונה, ובסופו של דבר הוכיחו את עצמם כמחוללי נקודת מפנה היסטורית בפירוק המשטר הרווני ברוסיה – אחת המעצמות האימפריאליסטיות הגדולות.

ה-8 במרס המהפכני

ב-23 בפברואר 1917 יצאו עשרות אלפי נשים להפגין בסנט פטרסבורג ברוסיה. רבבות יצאו לרחובות במחאה על תנאי ההעסקה הגרועים של הפועלות שהחליפו את הגברים במפעלים בזמן המלחמה. כוחות המשטרה לא הצליחו למנוע את המחאה. מאורעות אלו היו יריית הפתיחה של מהפכת פברואר, שהובילה לנפילתו של שלטון הצאר ולכינון דמוקרטיה ליברלית ברוסיה. תאריך זה, 8 במרס לפי לוח השנה הגרגוריאני, נקבע בהמשך כתאריך הרשמי של יום האישה הבינלאומי.

במהלך המחצית הראשונה של המאה העשרים היה יום האישה מזוהה בעיקר עם תנועות סוציאליסטיות וקומוניסטיות.

בסוף שנות ה-40 במאה שעברה הוקמו בארץ שני ארגוני נשים פרוגרסיביות – בתל אביב ובנצרת. שני הארגונים הצטרפו ב-1949 לפדרציה העולמית של נשים דמוקרטיות, וב-1951 התאחדו תחת השם ארגון נשים דמוקרטיות, שבהמשך היה לתנועת נשים דמוקרטיות בישראל, הלא היא תנד"י.

מראשית ימיה ציינה תנד"י את יום האישה ה-8 במרס באירועים ציבוריים כמו עצרות והפגנות של נשים יהודיות וערביות. בכך הייתה שנים ארוכות היחידה בארץ.

בשנת 1975 צוין לראשונה ה-8 במרס כ"יום הנשים הבינלאומי" באו"ם, ושנתיים לאחר מכן הכריזה העצרת הכללית של האו"ם על יום האישה כיום בינלאומי לזכויות נשים ולשלום. במטרה לנתק את היום מהקשרו הסוציאליסטי והמהפכני, בחר האו"ם להגדיר מחדש את היום כ"מועד להרהר בו בהישגים שהושגו במאבק הפמיניסטי". בשנים שלאחר מכן הוחלף המסגור של יום האישה ממאבק מהפכני למען שוויון חברתי ליום של "העצמת נשים" והוקרתן.

בשנות השמונים, יחד עם השתלטות הגל הניאו-ליברלי על העולם המערבי, נעשה מאמץ לשנות את תוכן יום האישה

נגד הריסת הבתים בנגב

המדינה ויש להן בעלות על השטח. ההריסות מלוות בהסתה פרועה נגד הציבור הערבי בנגב. הייתי רוצה לראות חברי כנסת רבים יותר מגיעים לכאן כדי לשמוע."

מרים אבו אלקיעאן, תושבת הכפר אום אלחיראן, סיפרה: "כשהילדות שלי רואות שוטרים הן רועדות. המשטרה עבורן היא פחד וטראומה. מוצאנו מכפר בן יותר מ-70 שנה. לא מוכר' זו ההגדרה של המדינה. אני יוצאת ללמד, ומפחדת שכשאחזור אמצא את הבית שלי הרוס. אנחנו אזרחי המדינה, למה לא לאפשר לנו לחיות כמו שצריך? סכסוך מתמיד מאיים על העתיד שלנו. אנחנו כאן כדי להישאר."

עיריית שדרות אסרה על קיום כנס יהודי-ערבי למען השלום

עיריית שדרות אסרה על קיום הכנס "מחזירים את השלום לשיח" שאמור היה להתקיים בסוף השבוע הקרוב במתקן העירוני "מרכז אדמה". הכנס הוא פרי שיתוף פעולה של ארגוני שלום רבים, יהודים וערבים, בהובלה של תושבי הנגב. מ"קול אחר" נמסר: "מארגני הכנס, שרבים מהם תושבי שדרות ועוטף עזה, עומדים על זכותם להשמיע קול אחר במרחב הציבורי. לא ניכנע לאיומים והפחדות. לא ניתן להשתק את קולות השלום והתקווה, היוצאים דווקא מאזור זה."

"הכנס מבקש לתת ביטוי ולשאוב כוח והשראה מאנשים ומארגונים הפועלים במשך שנים לקידום דיאלוג ועשייה של שלום עם שכנינו הפלסטינים בעזה ובגדה. אנו מאמינים שמאבק למען השלום והגעה להסכמים ארוכי טווח הם אינטרס משותף של שני העמים", הדגישו. החלק הראשון של הכנס, שיתחיל בשעה 9:30, יעסוק במרחב המשותף של עזה ועוטף עזה. החלק השני יוקדש לסכסוך ולחלום השלום. בחלק השלישי יתקיימו מעגלי שיח שיתנו ביטוי לקולות מגוונים של תושבי האזור – יהודים וערבים.

נפתח משפטו של השוטר המואשם

בהריגת הצעיר איאד אל-חלאק

משפטו של השוטר, ששמו אסור לפרסום, שהואשם "בהמתה בקלות דעת" של הצעיר הפלסטיני איאד אל-חלאק נפתח השבוע (27.2) בבית המשפט המחוזי בירושלים. אל-חלאק, שהתמודד עם אוטיזם קשה, נורה למוות ב-30 במאי 2020 בחדר אשפה בעיר העתיקה, אליו נמלט מאימת השוטרים בעת שהיה בדרכו למוסד לחינוך מיוחד בו למד. מחוץ לבית המשפט נערכה הפגנת מחאה של משפחתו של אל-חלאק ושל פעילי שלום, בדרישה כי ימוצה הדין עם השוטר שירה בו למוות. לפני הדיון התמוטטה אמו של אל-חלאק, רנא, לאחר שמפגינים גזעניים בראשות ח"כ איתמר בן גביר התעמתו איתה מחוץ לבית המשפט תוך שהם צועקים לעברה "את מחבלת" וקוראים קריאות תמיכה בשוטר. השוטר ישב באולם בית המשפט יחד עם משפחתו מאחורי פרגוד כדי שבני משפחת אל-חלאק לא יראו את פניו.

פעילי ההתארגנות "פרי ג'רוזלם", שלקחו חלק בהפגנה מול בית המשפט ברחוב סלאח א-דין, מסרו: "מקרה הרצח של איאד אל-חלאק חושף מנגנון הוצאה להורג מושתק נגד פלסטינים. את מקרה הרצח של איאד לא ניתן לטייח". "הרצח של איאד הוא טרגדיה למשפחתו. טרגדיה בה כולנו לוקחים חלק ולכולנו יש בה אחריות. טרגדיה שהיא תוצאה ישירה של מדיניות ישראלית שרואה בכל פלסטיני מחבל כל עוד לא מוכח אחרת. אך כשחפותם מוכחת – מאוחר מדי", הדגישו.

ועדת הכנסת לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי קיימה בשבוע שעבר (22.2) דיון בנושא השפעת הריסת בתים על נשים בנגב. יו"ר הוועדה, ח"כ עאידה תומא סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת), אמרה בפתח הדיון: "המערכת שהורסת בתים ופוגעת באוכלוסייה פועלת באלימות גם נגד הנשים והילדים שנמצאים בשטח. לעתים קרובות אלה הנשים שנושאות בנטל של משפחה שאיבדה את הכל. ראיתי מראות מזעזעים, טראומתיים. המראה של צעצוע של ילד המבצבץ מתחת להריסות אמור לזעזע כל אדם. אי אפשר לפסוח על זה בשקט. משרד הבריאות ומשטרת ישראל לא מצאו לנכון להגיע לדיון, אך אין זה בסמכותם להתנער מאחריותם להגיע לשיבה בוועדה בכנסת. לא פטרתי אותם מהנוכחות בשיבה, ואני מותחת עליהם ביקורת חריפה."

הודא אבו עבייד, פעילה בפורום דו-קיום בנגב, הציגה את הנתונים: "בנגב חיים בין 80 ל-100 אלף אזרחים בדואים בתנאי צפיפות, ללא נגישות למים זורמים. בקרונה, לנשים אין אופציה להיות בבידוד בחדר נפרד. ברגע שבית נהרס או תחת איום, אין להן אפשרות להיות בבידוד. בשנת 2020 הרוסו 2,568 מבנים בכפרים בדואיים בנגב. למרות המשבר ההומניטרי שגרמה המגיפה, זה המספר השנתי הגבוה ביותר של מבנים שאי פעם נהרסו בכפרי הבדואים. כ-40% מהמבנים שנהרסו היו מבני מגורים. תוך שמונה שנים (2013-2020) הרוסו 13,265 מבנים. 94% מסך המבנים שנהרסו ב-2020 הרוסו הבעלים. וכך, לא רק שהבית שלהם נהרס – הם נאלצו לשלם עבור עבודת הטרקטור שהרס אותו. לא נותנים לאנשים אפשרות להוציא את רכושם מהבית. לפנינו ישנן השלכות ארוכות טווח על אימהות ואיכות החיים שלהן, מה שעלול להשפיע על מערכת היחסים שלהן עם משפחותיהן. השפעות ההריסה מזיקות גם לבריאותם הנפשית של עשרות אלפי ילדים, שבתיהם יועדו להריסה ללא מועד לביצוע". יו"ר הוועדה הגיבה לנתונים: "יותר מ-24 אלף ילדים ראו את ביתם נהרס. מדובר בקהילות שנמצאות כאן מלפני קום

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

התגבשות חלוקת העבודה המגדרית בחברה הקפיטליסטית

שורשי ההדרה משוק העבודה

לנשים פועלות היה חיסרון עצום: בזמן היריון או הנקה, העבודה במפעל סיכנה לא רק את בריאותן, אלא גם את הישרדות ילדיהן. אלה בתורם שימשו מעין "פנסיה" לפועלים מזדקנים בימים שלפני מערכת הרווחה המודרנית. לכן, היה זה רציונלי מצדן של משפחות פועלים לפתח חלוקת עבודה מגדרית: נשים גידלו ילדים, גברים היו אחראים לפרנסת המשפחה באמצעות עבודה בשכר. לטענת ברנר וראמאס, זה המקור לחלוקת העבודה המגדרית בחברה הקפיטליסטית, שהתבססה מאז כתרבות וכאידיאולוגיה. הפטריארכיה פיתחה חיים משל עצמה.

אולם מאז המאה ה-19 פילסו מאבקי עובדים את הדרך לשינוי מבני בחלוקת העבודה במשפחה. מדיניות רווחה מתקדמת מאפשרת לחלק את עול גידול הילדים בין המשפחה למדינה, וכך מעניקה לנשים אפשרות להשתלב בהיקף רחב יותר בשוק העבודה. לכן, כדי להיאבק באי-השוויון המגדרי עלינו לדרוש הרחבה מידית של השירותים הציבוריים ושל הזכויות במדינת הרווחה, בדרך לשינוי יסודי של יחסי הייצור.

עדן לומרן

מה המקור של חלוקת התפקידים המגדרית? כיצד צמחה הפטריארכיה? מדוע "המקום הטבעי" של נשים בחברה הקפיטליסטית הוא הבית ולא המפעל?

הררי ספרים, כתבות ומאמרים נכתבו על הפטריארכיה, מקורה והשעתוק שלה. יש שמדגישות אידיאולוגיה כזו או אחרת, ואחרות מתמקדות ביחסי הכוח בין גברים לנשים. כפתרון דורשות כמה מההוגות הפמיניסטיות תשלום שכר לנשים עבור עבודת הבית. אך כמרקסיסטיות, עלינו להתחיל בניתוח היסטורי מטריאליסטי. למזלנו, פמיניסטיות מרקסיסטיות כבר ציידו אותנו בניתוח שכזה.

בשנת 2003 טענו ג'ואנה ברנר ומריה ראמאס כי העלייה של שיטת הניהול המודרני במהלך המהפכה התעשייתית באמצע המאה ה-19 הייתה נקודת מפנה בחלוקת העבודה המגדרית בתוך המשפחה. במאמר זה אסקור בקצרה את טענותיהן.

בקפיטליזם קיים ניגוד אינטרסים מובנה בין עובדים שכירים לבין מעסיקים. המעסיקים חותרים למזער שכר והוצאות ולמקסם רווחים באמצעות ניכוס הערך העודף של עבודת הפועל. העובדים, לעומת זאת, מעוניינים ששכרם יכיל כמה שיותר מתוצר עבודתם ואינם רוצים לחרף את נפשם ובריאותם בשירות האינטרסים של המעסיק. לכן חייב המעסיק למצוא דרכים לכפות את רצונו על העובדים.

במחצית הראשונה של המאה ה-18, כאשר הקפיטליזם כבר החל להתפתח בבריטניה אך לפני המהפכה התעשייתית, אפשרה שיטת הייצור הרווחת מידה מסוימת של אוטונומיה לעובדים מול המעסיקים. הייצור היה מבוסס על מלאכת יד, ולעתים התבצע בבית ולא במפעל. לדוגמא, תופרת שהייתה עובדת בבית קיבלה כמות מסוימת של בד מהמעסיק. המעסיק היה דורש שתתפור מאה חולצות תוך שבוע. אך בתום שבוע, כשהגיע לאסוף את תוצר העבודה, היה מקבל רק שמונים חולצות. מה קרה? 'הבד לא הספיק', הייתה טוענת התופרת. למעשה יכלה התופרת בקלות למכור את עשרים החולצות החסרות בשוק, או לנצל את הבד בדרך אחרת. במילים אחרות, הסכם העבודה היה חלקי ושימר בידי העובדים כוח מסוים מול המעסיק.

כדי להתגבר על קושי זה, פיתחו המעסיקים שיטת ייצור חדשה. הם הוציאו את העובדים מבתיהם ומבתי המלאכה וריכזו אותם תחת עינו הפקוחה של המעביד – במפעל. בכך השיגו המעסיקים שלושה יתרונות עיקריים: (א) חיסכון בזמן ובהוצאות; (ב) הגברת הפיקוח על העובדים; (ג) אפשרות לשלוט בקצב העבודה של הפועלים. היתרון האחרון היה החשוב ביותר, שכן המעסיקים גילו כי דרך חלוקת העבודה במפעל והפעלת לחץ על העובדים הם יכולים להפיק רווח גדול יותר מאותה יחידת זמן.

כך נוצרה שיטת הניהול המודרנית, שהיא אחד הגורמים לעלייה העצומה בפרודוקטיביות המאפיינת את המהפכה התעשייתית.

הגברת קצב העבודה של עובדי המפעלים לפי עיקרון מקסום הרווחים עלה בבריאותם הפיזית והנפשית של הפועלים. תוחלת החיים הממוצעת באנגליה בסוף המאה ה-18 ובראשית המאה ה-19 עמדה על 40 שנה. גברים, נשים וילדים עבדו בשכר נמוך ובתנאים מסכני חיים.

3 מתוך 4 נשים ערביות- בדואיות אינן עובדות

שיעורן של הנשים הערביות-בדואיות שאינן בכוח העבודה, כלומר אינן עובדות או מחפשות עבודה, גבוה באופן משמעותי מהשיעור בקרב הנשים היהודיות וגבוה גם מהשיעור בקרב הנשים הערביות – כך עולה מדו"ח מרכז המחקר של הכנסת שהוצג השבוע (28.2). בוועדה לקידום מעמד האישה בראשות ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת). מהנתונים עולה כי שלוש מתוך ארבע נשים בדואיות לא עובדות, ואילו הנשים שעובדות מרוויחות בממוצע 45% פחות מעובדות יהודיה.

הדו"ח מצביע על נתונים קשים ביחס להעסקת נשים בדואיות במשק הישראלי. בשנת 2019, 77% מהנשים הבדואיות בגילאי העבודה העיקריים לא היו בכוח העבודה, לעומת 62% בקרב הנשים הערביות ו-14% בלבד בקרב היהודיות. מנגד, שיעור המועסקות בקרב הבדואיות בגילאי העבודה העיקריים עמד בשנת 2019 על 21% בלבד, לעומת שיעור תעסוקה של 36% בקרב הנשים הערביות ו-83% בקרב הנשים היהודיות.

בשנת 2010 קבעה הממשלה יעד, לפיו בשנת 2020 יעמוד שיעור התעסוקה בקרב נשים ערביות בגילאי 25-64 על 41% ושיעור התעסוקה של נשים ערביות בגילאי 20-24 יהיה 42%. שיעור התעסוקה של הנשים הערביות בגילאי 25-64 אמנם עלה בעשר נקודות האחוז בשנים 2010-2019, אך לא הגיע ליעד שנקבע בהחלטת הממשלה. גם שיעור התעסוקה של הנשים הערביות בגילאי 20-24 לא הגיע ליעד שנקבע בהחלטת הממשלה. בשנת 2020, בשל משבר הקורונה, ירדו שיעורי התעסוקה של הנשים הערביות בשתי קבוצות הגיל.

נשיאות האסיפה. מימין לשמאל: מזכ"ל בנק"י שאדי נסאר, מזכיר מחוז מרכז היוצא סער יהלום, מזכיר הסניף היוצא עידן סלוצקר, וחבר הוועד הנכנס עידן עילם (צילום: זו הדרך)

בת"א נערכה האסיפה השנתית של סניף הנוער הקומוניסטי

אסיפה שנתית בבנק"י ת"א

נוסף על כך הוצע להרחיב את פעילות השטח של הסניף, ולארגן אירועים ציבוריים הפונים לבני ולבנות נוער.

כמו כן הדגיש הדו"ח את החשיבות הרבה של השתתפות הסניף באירועים וביוזמות של התנועה הארצית, ואת חשיבות הקשר בין סניפים. כפי שנכתב בפרק "לעולם לא נצטרך לבד – קשר בין-סניפי ואירועים ציבוריים", לאורך השנתיים האחרונות השתתף הסניף במגוון אירועים ארציים של התנועה ונפגש פעמים נוספות עם סניפים אחרים.

למפגשים אלה חשיבות רבה בהיכרות בין החברים מרחבי הארץ, בחיזוק תחושת השייכות של חברי וחברות הסניף לתנועה הארצית, ובהעמקת השותפות היהודית-ערבית בתנועה. בין היתר השתתף הסניף בכמה הפגנות ארציות אותן יזמו המפלגה או ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, והשתתף בוועידת בנק"י הארצית בנוכחות מרשימה. עם זאת, משבר הקורונה הקשה על קיום פגישות פיסיות עם סניפים אחרים, וחברי הסניף הדגישו את רצונם בהעמקת מעורבותו של הסניף בחיי התנועה הארצית.

נוסף לדיון בדו"ח כלל האירוע ברכות מחברי הנהגת בנק"י: המזכיר הכללי שאדי נסאר, מזכיר המחוז היוצא סער יהלום ומזכיר הסניף היוצא עידן סלוצקר. בירך גם מזכיר סניף מק"י ת"א עמרי עברון, שהדגיש את תרומתה החשובה של בנק"י לבניית כוחה של המפלגה.

במהלך האסיפה בחרו חברות וחברי הסניף את וועד הסניף החדש. לוועד נבחרו נויא עדין, עינב צפורי, עלמה פלאצ'י-ברין, עידו עילם ודניאל אלסון. הצלחה רבה לסניף ולוועד הנבחר!

ב-17.2 קיים סניף תל אביב של ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י) את אספתו השנתית.

באספה, בה השתתפו כעשרים מחברי וחברות הסניף, התקיים דיון על בסיס הדו"ח שהגיש וועד הסניף היוצא. המשתתפים דנו בהיסטוריה של הסניף, במטרותיו ובאתגרים העומדים בפניו, וניתחו את מידת הצלחתו של הסניף בתחומי פעילותו השונים.

בשנתיים האחרונות התגבשה קבוצה חדשה של בני נוער בסניף. חברי הקבוצה השתתפו במאבקים ציבוריים ובמחאות, ובהן המחאה נגד שלטון נתניהו וההפגנות נגד המתקפה על עזה במאי 2021. כמו כן השקיעו חברי הקבוצה מאמצים בלימוד תיאורטי ופיתחו את יכולותיהם הפוליטיות והארגוניות.

בפרק הדו"ח "אין חכם כבעל ניסיון – הצעות לוועד הנבחר" הומלץ להעמיק את מעורבותו של הסניף בתנועת המחאה הסביבתית בארץ, ובייחוד בנושא האקלים. זאת, מתוך הכרה בחשיבותו הגוברת של משבר האקלים, כדי לחזק את נוכחותו של בנק"י במאבקים השונים ולהעמיק את הקשר עם בני ובנות נוער נוספים שהביעו עניין בפעילות התנועה.

עוד הומלץ לחזק הקשר עם התנועה הארצית והמחוז, באמצעות פגישות עם סניפים אחרים וארגונים של סמירים מחוזיים ואירועים משותפים עם סניפי מחוז המשולש הדרומי, השכן למחוז מרכז. כמו כן הציע הדו"ח לחזק את מעורבותם של חברי סניף בנק"י בארגונים מפלגתיים ובלתי-מפלגתיים אחרים, ובהם עיתון "זו הדרך", אקטיביזם של סניף המפלגה בתל אביב ורשת "מסרבות".

תוקפנות ההון באוקראינה

נכוחות רוסיים בדרכם לחרקוב (צילום: משרד ההגנה של רוסיה)

נופלים על שכונות מגורים. לכן נשברות טענות אלה על קירותיהם הקרים של המקלטים האוקראיניים.

הקרמלין קיווה לניצחון קל ומהיר, שאחריו גם ייכנעו מדינות האיחוד האירופי לכל דרישה של פוטין. אך המשטר של פוטין וצבאו, הנגועים בשחיתות עמוקה, לא העריכו כראוי את כוחם של אלה שסבלו במשך שמונה שנים מנחת זרועם. הניצחון המצופה נחשף כשילון. חיילים רבים איבדו את חייהם בשירות האינטרסים של ההון הרוסי.

נכון לרגע כתיבת שורות אלה, לא הושג ולו אחד מיעדי המערכה של הפיקוד הרוסי. ברחובות של ערים מרכזיות באוקראינה מתנהלים קרבות; הכוחות הפולשים ספגו אבדות קשות וחיילים רבים נפלו בשבי. בעקבות כישלון הציפיות שתלה משטר פוטין במתקפה על קייב, הסתובבו חיילים רוסיים בכפרים שמצפון לעיר וביקשו דלק לטנקים שלהם. בחוצות חרקוב, הלוחמים של הרוזן צמא הדם הצ'צ'ני רמזאן קאדירוב לא הצליחו להתקדם למרות איומיו של מנהיגם להשמיד את אוקראינה. בצד זאת, ראויה לציון הסרבנות האמיצה של חיילים רבים בצבא הרוסי, שאינם מוכנים לקחת חלק במלחמה.

הקרב היחיד בו מנצחת רוסיה, לפי שעה, הוא הקרב על הכיס של תושביה. המלחמה מובילה את רוסיה לאסון כלכלי. שערן של הרובל מול הדולר כבר נפל ב-30%, ולפי הערכות הפגיעה בכלכלה הרוסית היא בהיקף של 150 מיליון דולר בכל יום לחימה. הקרמלין מחזיק באזרחי רוסיה כבני ערובה.

באוקראינה קיבלה ההתנגדות לפולש ממד עממי. אוקראינים רבים מתנדבים ליטול חלק בהגנה המקומית, והממשלה החליטה לחלק נשק לתושבים. צעד זה מנחית מכה נוספת על התעמולה הרוסית, הטוענת שהפלישה מכוונת רק נגד נאצים. לאוקראינה הגיעו מתנדבים ממדינות שונות בעולם, ובעיקר מעמים שנפגעו מהאימפריאליזם הרוסי ובהם טטרים, קזאחים צ'צ'נים ובלארוסים. זו התנגדות של עמים שנמצאים כבר שלושה עשורים, מאז ממשל ילצין וההפיכה הצבאית של אוקטובר 1993, תחת המגף הכלכלי והצבאי של האימפריאליזם הרוסי.

לכן אנו מציעים סיכום מהפכני: לא לאימפריאליזם הרוסי! חופש לאוקראינה! שלום לעמים!

ב-24 בפברואר חרץ המשטר הפאשיסטי ברוסיה את דינו. באותו יום לפנות בוקר, במיטב מסורת הבליצקריג, נפתחה הפלישה בהפצצות מסיביות על ערים ובמתקפה קרקעית מכל החזיתות. זה הזכיר את פרוץ מלחמת העולם השנייה לפני 80 שנה.

הפלישה של פוטין לאוקראינה, במטרה לכבוש את המדינה ולכונן בה משטר בובות, זעזעה את אזרחי אוקראינה ורוסיה כאחת, שלרבים מהם יש קרובי משפחה וחברים מצדו השני של הגבול.

מאז התפרקות ברית המועצות מצויה הכלכלה הרוסית בדעיכה מתמדת. זאת כתוצאה משלושים שנות שחיתות, הפרטה והרס של התעשייה המקומית. בעלייה מתמדת, לעומת זאת, מצויים העוני והפערים. הסיכוי להתעוררות מהפכנית באוכלוסייה התחזקה גם על רקע האירועים האחרונים בקונסטאן, שם דיכאו הצבאות הרוסי והקזחי מרידה עממית.

המשטר הנוכחי ברוסיה אינו מסוגל להתמודד עם הבעיות הפנימיות במדינה, ולכן בחר בהתפשטות צבאית – כדרכו של משטר אימפריאליסטי. אך גם דרך זו כושלת.

בפני משטר פוטין נותרו פתוחות שתי אפשרויות: לסגת ולהודות בכישלון מדיניות החוץ האגרסיבית שלו, או להגדיל את גובה ההימור. מכאן נבעה הדרישה שהציג לנאט"ו שיחזור לגבולותיו ב-1997 – דרישה שהתשובה לה הייתה ידועה מראש.

בשל חולשתה הכלכלית של רוסיה בהשוואה לאיחוד האירופי ולארצ"ב, הכלי העיקרי שנותר בידי שלטון פוטין הוא התערבות צבאית אלימה. אך משעלתה על דרך זו, דחקה עצמה האליטה השלטת ברוסיה לפינה. התוקפנות המתמשכת במזרח אוקראינה, שהיא תוצאה של רצון האוליגרכים הרוסים להניח את ידם על מכרות הפחם העשירים בדונבס, וסיפוח חצי האי קרים, שנעשה במטרה לחזק את הפופולריות של השלטון הקפיטליסטי בעיני הציבור, היו אות הפתיחה למאבק כוחות עם האימפריאליזם המערבי. לכן, תוצאות התוקפנות נגד אוקראינה הן סנקציות וקשיים כלכליים עבור אזרחי רוסיה, מוות והרס בדונבס והפיכת עמים אחים לאויבים.

ההישג הפוליטי של הקרמלין באלימות נגד אוקראינה ב-2014 התפוגג נוכח החמרת המשבר הכלכלי ברוסיה. לכן בחר המשטר הרוסי לבצע מעשה חמור יותר בהחלטתו, והחליט להטביע את הבעיה בים של גופות.

בו בזמן פגעה הפלישה הרוסית קשות בתמיכה הציבורית בכוחות השמאל המעטים שעוד נותרו באוקראינה, ובכך פגעה גם בתקווה לעתיד טוב יותר בארץ זו.

טענות השמאל המערבי כי נאט"ו וארצ"ב פלשו למדינות רבות יותר – שנכונות בשאר חלקי העולם – אינן רלוונטיות למציאות באוקראינה, היכן שטילים רוסיים ולא אמריקאים

עצרת מחאה בהובלת הקומוניסטים (צילום: המפלגה הקומוניסטית של קניה)

שני המועמדים המובילים כעת לרשת את תפקידו של הנשיא המכהן אוהורו קניאטה (בנו של הנשיא הראשון של קניה, ג'ומו קניאטה) שייכים למעגל חברתי קטן וסגור אשר אחוז ברסן השלטון מאז העצמאות. אחד המועמדים הוא סגנו של הנשיא המכהן, ויליאם רוטו, שהיה מקורב מאוד לרודן דניאל אראפ מוי, נשיא קניה בשנים 1978-2002. המועמד השני, ראליה אודינגה, כיהן כראש הממשלה בתקופת כהונתו השנייה והשנייה במחלוקת של הנשיא מוואי קיבאקי בין 2008 ל-2013, ואביו היה סגן הנשיא הראשון של קניה.

ספק אם הבחירות הקרובות יחוללו שינוי משמעותי במציאות הפוליטית, החברתית והכלכלית במדינה. ובכל זאת, הבעת אי-האמון במערכת הפוליטית מצד האוכלוסייה הצעירה במדינה, כפי שזו באה לידי ביטוי באדישות כלפי מערכת הבחירות, חשובה. יש בה כדי ללמד כי האוכלוסייה הצעירה במדינות אפריקה הבתר-קולוניאליות מפנימה את הסתירה בין ההבטחות הרבות שמפזרת הדמוקרטיה הליברלית המיובאת לבין המציאות שהיא יוצרת או מנציחה בפועל.

גיא רופא

בעקבות דו"ח אמנסטי: דרום אפריקה מצננת את היחסים עם ישראל

מאז נפילת משטר האפרטהייד בדרום אפריקה, שנחשב לבעל ברית של ישראל, לא התקיימו בין שתי המדינות יחסים חמים. דרום אפריקה מקיימת אמנם יחסים דיפלומטיים עם ישראל, אך מביעה באופן ברור את תמיכתה בפלסטינים ובזכויותיהם. בשנת 2018, במחאה על מדיניות ישראל בשטחים הכבושים, החזירה דרום אפריקה את שגרירה מישראל. כעת, בצל דוח אמנסטי הבינ"ל המאשים את ישראל בקיום משטר אפרטהייד נגד הפלסטינים, שוקלת דרום אפריקה את צעדיה.

לנדי פנדור, שרת החוץ של דרום אפריקה, אמרה באחרונה: "דאגותינו המהותיות משותפות לפחות ל-24 מדינות אפריקאיות נוספות. נכון שלדרום אפריקה יש יחסים דיפלומטיים עם ישראל, אבל לא ניתן להשתמש בהם כסיבה לצירוף ישראל לאיחוד האפריקאי (כחברה משקיפה – ז"ה). החלטת הממשלה שלנו היא להנמיך את דרגת היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, ואנחנו שוקלים צעדים נוספים כדי להצביע על אי-שביעות רצוננו מהתמשכות פרקטיקות האפרטהייד הישראליות".

לקראת הבחירות לנשיאות קניה

ב-9 לאוגוסט יערכו בקניה בחירות כלליות לנשיאות, לאסיפה הלאומית ולסנאט. על אף שיעורי ההשתתפות הגבוהים והעניין הרב שעוררו מערכות הבחירות בקניה מאז שנת 2002, בינתיים ניכרת אדישות רבה לקראת הבחירות בקרב הציבור, ובעיקר בקרב האוכלוסייה הצעירה במדינה.

אחד הביטויים לאדישות זו הוא כישלונה של ועדת הבחירות והגבולות – הגוף האמון מאז שנת 2011 על עריכת הבחירות והפיקוח עליהן – בעידוד הרישום בפנקס הבוחרים של כשישה מיליון בעלי זכות בחירה חדשים, שנוספו מאז הבחירות האחרונות בשנת 2017. בקמפיין זה, אשר החל באוקטובר אשתקד, נרשמו עד עתה רק כשליש מבעלי זכות הבחירה החדשים.

לתופעה זו משמעות רבה עבור נציגי הציבור בקניה, כיוון שהגיל החציוני במדינה הוא 20 שנה. כלומר, מחצית האוכלוסייה צעירה מגיל זה. אך האדישות או הפסימיות של האוכלוסייה הצעירה ביחס להליך הדמוקרטי אינה מפתיעה. לפי נתוני המפקד האחרון שנערך בקניה, 39 אחוזים מהצעירים הם מובטלים וחלקם הגדול מתפרנס במסגרת הכלכלה הבלתי-פורמלית. נוסף לכך, מאז הבחירות בשנת 2002 – הבחירות הדמוקרטיות הראשונות שהתקיימו בקניה מאז 1963, מיד לאחר צאתה לעצמאות מבריטניה – לוותה כמעט כל מערכת בחירות בהבטחה ובתקווה גדולה לשינוי חברתי, למיגור השחיתות השלטונית, ולסיום אחיזת האליטות הכלכליות בממשל. תקוות אלה נכזבו שוב ושוב.

כל מערכת בחירות לוותה גם באלימות רחבה כתוצאה מאי-אמון במוסדות הממשל, ובייחוד באלה האמונים על קיום הבחירות. כך קרה בגל האלימות שפרץ לאחר הבחירות בשנת 2007, בהן נבחר מוואי קיבאקי לתקופת כהונה שניה כנשיא. בעימותים נהרגו כ-1,200 בני אדם, לאחר שעלו חשדות מבוססים לזיופים נרחבים. כך היה גם בבחירות האחרונות שהתקיימו בשנת 2017, בעקבותיהן נהרגו עשרות אנשים. בית המשפט העליון ביטל את תוצאות הבחירות לנשיאות ולכן נערכו בחירות חדשות, אותן החרים מועמד האופוזיציה ראליה אודינגה.

השירים במופע מתעדים רגעי התבוננות בתמונות חיים קצרות, פשוטות לכאורה – של זרים ברחוב, בים או בבית הקפה – תמונות שמאחורי חזותן התמימה מהדהדות חרדות, מתחים ואירועים הרי גורל שנשארים רק מרומזים ברקע.

לוחמות נגד הנאצים בשורות הצבא האדום

ביום שני (14.3) בשעה 18:00 יוקרן צילום של ההצגה "חורף בקלנדיה" בעיבודה ובכימויה של צ'לטון, שעלתה בתיאטרון יפו בשנת 2005. זו מבוססת על יומן שכתבה ליה נירגד, חברת מחסום-וואטש'. ב-19:30 יתקיים רב שיח על התיאטרון החברתי-פוליטי של נלה צ'לטון בהשתתפות: נורית יערי, מוחמד בכרי, עודד קוטלר, סיני פתר ודליק ווליניץ.

בשעה 21:00 יוצג המופע "האמיני יום יבוא", המבוסס על ספרה של כלת פרס נובל סבטלנה אלכסייביץ'. עיבוד ובימוי: נולה צ'לטון, עם חוה אורטמן, מיקי מבורך, דניאלה מיכאלי והמוסיקאי איתמר מירון.

סביב שולחן ארוך, עם כוסיט וודקה, לחם מחמצת, מלפפון חמוץ ושירים רוסיים אהובים, עולים סיפוריהן של נשים צעירות. אלה נערות שבחרו להתגייס לצבא האדום במלחמת העולם השנייה וסיפורן טרם נשמע.

ביום האחרון לפסטיבל (15.3) בשעה 18:00 ייערך דיון בהנחיית ד"ר רולא הרדל על ייצוג נשים בפוליטיקה הישראלית, בהשתתפות פעילת חד"ש מייסד ג'לג'ולי, יו"ר נעמת במשולש הדרומי; פדאא שחאדה, חברת מועצת עיריית לוד; ואלמאזה גבארה, חברת מועצת עיריית טייבה.

בשעה 19:00 יוצג "לחם רחם", מופע מחול לשש רקדניות. כוריאוגרפיה: שרון הללי אסא, עם הרוקדות-יוצרות: ניירוז קופטי, יוליה חוראני מרעב, קרן הופמן, מאנו גרופו, מארח: חאג' ושרון הללי אסא. לדברי הכוריאוגרפית, "זו יצירה שהיא נביעה של זיכרון והתחדשות. עיבוד מתוך אבדון, בעקבות היצירה 'לחם' אותה יצרתי בשנת 2019 עם הרקדן אימון ספייה שטבע בים".

ההצגה "עיישה", שתוצג בשעה 20:30, תחתום את הפסטיבל. זו הצגת יחיד של תיאטרון אל-מאג'ד החיפאי בנושא רצח נשים, בבימוי רביע חורי ובביצועה של לינה פאעור. ההצגה בערבית עם תרגום לעברית.

מוקדש לבימאית וליוצרת נולה צ'לטון פסטיבל האשה בתיאטרון יפו

פסטיבל האשה 2022 של תיאטרון יפו, לציון יום האשה הבינלאומי, יוקדש השנה לבימאית וליוצרת נולה צ'לטון, שהלכה לעולמה באוקטובר האחרון בגיל 99.

במהלך ימי הפסטיבל, בין ה-10 ל-15 במאס, יוצג מבחר יצירות עכשוויות של נשים ועל נשים מתחומי התרבות השונים: קולנוע, מוסיקה, מחול ותיאטרון. בפסטיבל ייקחו חלק שחקנים ויוצרים שצ'לטון (בצילום: בעת חזרות ב-1965) הייתה חלק מעולמם והשפיעה על יצירותיהם.

הבימאית, כלת פרס ישראל לאמנות הבמה בשנת 2013, הייתה מהבולטות ביוצרות התיאטרון בישראל. נולדה בשנת 1922, בת יחידה למהגרים מאודסה שהשתקעו בניו יורק. למדה משחק אצל גדול המורים והבמאים בניו יורק, לי שטרסברג, והופיעה בהצגות רבות בברודוויי, בסרטי קולנוע ובסדרות טלוויזיה. בשנת 1953 הקימה עם הבמאי לי נמץ בית ספר למשחק, ובין תלמידיה הרבים היו גם מייקל קיין ורסטין הופמן.

עשר שנים לאחר מכן, לאחר ביקור בישראל, החליטה להשתקע בארץ ולהקים תיאטרון משלה. צ'לטון הקימה מסגרות לימוד שונות בתיאטרון הקאמרי, בסמינר הקיבוצים ובבית הספר למשחק בית צבי. במקביל הקימה סדנאות תיאטרון אזוריות בקיבוצים ובמושבים ברחבי הארץ. צ'לטון עסקה בתיאטרון חברתי ותמכה במחזאות מקורית ובקידום של מחזאים בראשית דרכם, בהם יהושע סובול, הלל מיטלפונקט, איציק ויינגרטן ועדנה מזי"א. בשנת 1978 עברה יחד עם קבוצת שחקניה לקריית שמונה, שם עבדה בעבודה קהילתית תיאטרונית עם נוער מקומי.

מנסים לרצוח אותה שוב ושוב

הפסטיבל יפתח ביום חמישי, 10.3, בשעה 18:00 בהקרנת הסרט התיעודי "דיוקן" של כיפיה עיאיטי, יעל קיפר ורנן זרצקי. הסרט עוסק ברצח נשים, ובמיוחד באישה אחת אמיצה מאוד ששמה כיפאיה עיאיטי. בן זוגה לשעבר ניסה לרצוח אותה כמה פעמים. הוא משתחרר מהכלא ומנסה לרצוח אותה שוב ושוב. היא פוגשת בנות משפחה של נשים שנרצחו בידי בני זוגן כדי לצייר לכל אחת מהן דיוקן – פורטרט אישי שיוצג בתערוכה.

כל מפגש הוא דיוקן של הנרצחת וכתב אישום נגד החברה, המשטרה ובתי המשפט בישראל. אורך הסרט: 84 דקות, בערבית עם תרגום לעברית.

בשעה 20:30 ייערך מופע פתיחה חגיגי של הפסטיבל עם להקת קראר והזמרת היפואית ראנא אידריס, בערב שמוקדש לענקיות הזמר הערבי אום כולת'ום, אסמהאן ולילה מוראד. אורך המופע: 90 דקות.

הפסטיבל יימשך ביום ראשון (13.3) בשעה 19:00: "שחקניות מדברות נולה" בהשתתפות גילה אלמגור אגמון, סנדרה שדה, סאלווה נקארה, לאורה ריבלין, לימור גולדשטיין ועפרה וינגרטן. הניאלה מיכאלי תנחה את האירוע. בשעה 21:00 יוצג "בעיר זרה", מופע מוזיקלי של לאורה ריבלין וחמישה נגנים.

גילוי דעת הוועד המרכזי של מה"י נגד המלחמה באוקראינה

על אף הפרובוקציות של ארה"ב, בעלי בריתה והמשרט באוקראינה והניסיונות לפגוע בביטחון הלאומי של רוסיה, שבה מק"י ומדגישה כי מלחמה איננה הפתרון למצב הקיים של איזמי נאט"ו על רוסיה. יש לתת הזדמנות לדיאלוג ליישוב הסכסוך, על בסיס מחויבות נאט"ו לסיכומים משנת 1994, שלא להתקרב לגבולות רוסיה בכלי נשק שמופנים כלפיה. מק"י שבה וקוראת להפסיק את המלחמה מיד ולמנוע הסבת נזק לאזרחים. מק"י תומכת בעצמאות אוקראינה ובזכותה להגדרה עצמית, בה הכיר לנין, וקוראת לשמור על יחסי שכנות טובה עם כל מדינות האזור. מק"י קוראת למשטר האוקראיני לשמור על זכויות האזרח והמיעוטים הלאומיים, ולבטל את ההחלטה השרירותית משנת 2015 בדבר הוצאה אל מחוץ לחוק של המפלגה הקומוניסטית האוקראינית. החלטה זו מבטאת את אופיו של המשטר באוקראינה, הפועל להפוך את ארצו לזירה פתוחה למאויים האימפריאליסטיים של ארצות-הברית.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) מתנגדת למלחמה של רוסיה באוקראינה וקוראת להפסקת אש מידית ולהוצאת האזרחים ממעגל העימות והמלחמה. מק"י קוראת להסיג מיד את הכוחות הרוסיים מאוקראינה ולפנות לאפיקים דיפלומטיים ליישוב הסכסוך בין שתי המדינות. מק"י מגנה את התוקפנות של ברית נאט"ו בראשות האימפריאליזם האמריקאי, אשר מחרחרת מלחמה כבר כמה חודשים כדי לבודד את רוסיה משכנותיה. מק"י מגנה גם את הפגזת מחוז דונבאס ע"י צבא אוקראינה. הוועד המרכזי של מק"י, במושבו שהתקיים ביום 24.2.2022, מצביע על אוירת המלחמה שנכפתה ע"י האימפריאליזם האמריקאי בחודשים האחרונים. זו מומשה בחימוש אוקראינה ע"י ארה"ב ומדינות אירופה, ובכוונה לצרף את אוקראינה לברית נאט"ו, לרבות הקמת בסיסים צבאיים על אדמת אוקראינה והתחמשות בנשק גרעיני. האימפריאליזם האמריקאי הפך את ברית נאט"ו למערך בינלאומי תוקפני. הוא חותר להרחיב מערך זה עד לגבולות היעד, ובמיוחד עד לרוסיה ולסין. זאת נוסף לאיומים של ארה"ב כלפי אמריקה הלטינית ואזורים אחרים, ולחירוף הנפש שלה בהגנה על הכיבוש הישראלי ועל פשעיו.

חד"ש - סניף תל אביב

הבדואים בנגב: בין הסתרה להפקרה

שיחה מקוונת בהשתתפות עו"ד **שאחדה איבן ברי**
יום רביעי, 2.3, בשעה 20:00; פרטים נוספים בפייסבוק

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

פתיחת התערוכה

"פרכוסים" / עטר רבינא

יום חמישי, 3.3, בשעה 20:00

הקרנת הסרט

"המוסיקה העצובה ביותר בעולם" / גאי מאדין

קנדה, 2003, 100 דקות (אנגלית עם כתוביות באנגלית)

מוצ"ש, 5.3, בשעה 20:00

השבוע באתר "זו הדרך"

המשטרה מסכנת את אוהדי הכדורגל, הצהרת המפלגות הקומוניסטיות נגד המלחמה באוקראינה, ההשפעות החברתיות של הרס הבתים בנגב, ועוד...

zoha.org.il

תנועת נשים דמוקרטיות בישראל - תנד"י

אירועים לציון

יום האישה הבינלאומי

שבת, 5.3, כפר יאסיף

בשעה 15:30, בכניסה המערבית ליישוב -

משמרת מחאה נגד היוקר ותוכניות הממשלה

בשעה 16:00, במרכז התרבות -

כנס חגיגי לציון ה-8 במרס

בתוכנית:

ברכות: עו"ד **שאדי שוורי**, ראש המועצה המקומית; ד"ר **סארה מחאמיד שוורי**, חברת מזכירות תנד"י; **דוריאל לונקה**, אקטיב פמיניזם של סניפי מק"י ובנק"י בת"א; ברכת נשות הגולן **הרצאה**: השפעת היוקר על המצב הכלכלי של נשים - **נרדין חורי ארמלי**, יועצת לכלכלת המשפחה
הופעות: להקת המחול בהדרכת **ראבעה מורקוס**;
הזמרת מאריא מסרי בליווי המוסיקאי **זיוואר בהלול**

מק"י וחד"ש - ביקור סולידריות בירושלים

המזרחית והפגנה בשיח' ג'ראח

בהשתתפות הנהגת מק"י וסיעת חד"ש בכנסת

יום שישי, 4.3, 17:00-13:00; פרטים ורישום להסעה בפייסבוק

ת"ד 26205, ת"א 6126102, מל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י : maki.org.il info@maki.org.il